

Hà Tĩnh

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH HÀ TĨNH
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG, CHÍNH QUYỀN, NHÂN DÂN HÀ TĨNH

NĂM THỨ 62

SỐ: 10717 (18-1-2025)

Báo điện tử: <https://baohatinh.vn>

Email: toasoan@baohatinh.vn

Điện thoại: 02393.856715, 02393.693427

Cuối tuần

Rộn ràng câu hát mùa xuân

THIÊN VỸ

(XEM BÀI TRANG 2)

Mỗi mùa xuân đến, làn điệu ví, giặm lại ngân vang trên quê hương núi Hồng - sông La.

BÁO HÀ TĨNH RA CÁC NGÀY TRONG TUẦN: THỨ 2, THỨ 3, THỨ 4, THỨ 5, THỨ 6 VÀ HÀ TĨNH CUỐI TUẦN

NHỮNG NGÀY CUỐI THÁNG CHẠP HẰNG NĂM, KHI ĐÀO, MAI BẮT ĐẦU BUNG NỤ Cũng là lúc các địa phương dành nhiều tâm sức thực hiện các chương trình văn nghệ để biểu diễn phục vụ nhân dân trong dịp Tết cổ truyền. Đây cũng là lúc các CLB dân ca ví, giặm, ca trù, trò Kiều, sắc bùa tập hợp thành viên, say sưa tập luyện, biểu diễn.

Phường hát sắc bùa mừng xuân của CLB Dân ca ví, giặm xã Kỳ Bắc (huyện Kỳ Anh).

Rộn ràng câu hát mùa xuân

□ THIÊN VỸ

MÙA xuân dường như đã chạm ngõ, bởi những làn điệu ví, giặm, ca trù, trò Kiều đã vang lên trên “miền đất hát” Nghi Xuân. Trong làn mưa bụi lất phất, câu dân ca quê hương càng thêm thắm đậm, bởi hồi tâm tư du khách xa gần. Chiều tháng Chạp, hoa lá trong khuôn viên Khu di tích Đại thi hào Nguyễn Du (thị trấn Tiên Điền) dường như thắm tươi hơn, để cùng hòa vào điệu ví, giặm mừng Đảng, mừng xuân sôi nổi của các thành viên CLB Dân ca ví, giặm xã Xuân Giang.

Nghệ nhân Ưu tú Nguyễn Trọng Tuấn - Chủ nhiệm CLB Dân ca ví, giặm xã Xuân Giang cho biết: “Mừng Đảng, mừng xuân và nhằm phục vụ bà con nhân dân, chúng tôi đã phối hợp với Đài PT-TH tỉnh xây dựng chương trình văn nghệ với nhiều tiết mục đặc sắc. Đây đều là những bài dân ca ví, giặm được soạn lời mới, lần đầu tiên biểu diễn, tập trung vào chủ đề ca ngợi Đảng, Bác Hồ, những thành tựu đổi mới của quê hương đất nước... Chương trình có thời lượng 30 phút, với 5 tiết mục: “Mừng Đảng - mừng xuân - mừng quê hương đổi mới”, “Câu ví, giặm vào xuân”, “Xuân về trên miền địa linh nhân kiệt”, “Em về Hà Tĩnh cùng anh” và “Bài ca dâng Bác”.

Các tiết mục do nhiều nghệ nhân trẻ như: Thùy Diễm, Thu Hà, Nguyễn Thị Noọng, Trọng Hùng, Ngọc Thái và Nghệ nhân Ưu tú Nguyễn Trọng Tuấn thể hiện sẽ được phát sóng trên Đài PT-TH tỉnh dịp tết Nguyên đán Ất Ty 2025 sắp tới.

Nghệ nhân Thu Hà bày tỏ: “Tôi cảm thấy rất vui khi mỗi dịp Tết đến, xuân về lại có cơ hội mang những làn điệu ví, giặm mừng Đảng, mừng xuân đến với khán giả. Những bài hát ví, giặm dịp tết Nguyên đán luôn tạo cho tôi nhiều cảm hứng, từ làn điệu cho

đến lời ca đều toát lên sự sôi nổi, khí thế, hơi thở rộn ràng của niềm tin thắng lợi trước thềm xuân mới”.

Dịp này, CLB Ca trù xã Cổ Đạm (Nghi Xuân) cũng lên kế hoạch tập luyện chương trình văn nghệ “Mừng Đảng, mừng xuân Ất Ty 2025” do xã tổ chức vào tối 25 tháng Chạp sắp tới. Nghệ nhân Ưu tú Trần Văn Đài - Chủ nhiệm CLB Ca trù Cổ Đạm cho biết: “Chương trình dự kiến có 10 tiết mục ca nhạc, trong đó, CLB chúng tôi tham gia 2 tiết mục ca trù với nội dung mừng Đảng, mừng xuân, mừng quê hương đổi mới. Chúng tôi đang tập trung tập luyện để biểu diễn phục vụ bà con nhân dân”.

Mùa xuân đang về mang theo câu ví, giặm, ca trù đậm tình đất, tình người quê hương núi Hồng - sông La tỏa khắp mọi miền quê Hà Tĩnh. Nhiều CLB dân ca ví, giặm tại các xã Tùng Lộc, Kim Song Trường (Can Lộc); phường Tân Giang, CLB Dân ca Thành Sen (TP Hà Tĩnh); Kỳ Lợi (TX Kỳ Anh); Yên Hồ (Đức Thọ)... cũng đã lên kế hoạch thực hiện các chương trình văn nghệ để biểu diễn phục vụ Nhân dân trong dịp Tết.

Bà Võ Thị Kiều Thanh - Chủ nhiệm CLB Dân ca Thành Sen (TP Hà Tĩnh) cho biết: “Dịp xuân Ất Ty 2025, chúng tôi xây dựng một số tiết mục để biểu diễn tại các chương trình mừng Đảng, mừng xuân do các đơn vị và địa phương tổ chức. Trong đó, vào ngày 20/1 tới, chúng tôi sẽ tham gia 2 tiết mục trong chương trình văn nghệ kêu gọi ủng hộ Tết vì người nghèo do xã Nam Phúc Thăng (Cẩm Xuyên) và một số đơn vị tổ chức. Chúng tôi luôn cố gắng hết mình để không chỉ mang lời ca, điệu ví quê hương cổ vũ động viên tinh thần bà con mà qua đó còn góp phần kêu gọi hỗ trợ các hoàn cảnh khó khăn có cái tết ấm cúng”.

Để câu hát dân ca ngân vang mãi, dịp Tết đến, xuân về trong náo nức lễ hội, nhiều địa phương cũng đã sáng tạo nên nhiều “đất diễn” để di sản ông cha được thêm tỏa sáng trong cộng đồng. Năm nay, tại lễ hội chùa Hương Tích (khai hội từ mừng 6 tháng Giêng) và Lễ hội Hải Thượng Lãn Ông (khai hội từ mừng 8 tháng Giêng), huyện Can Lộc và Hương Sơn đều xây dựng kế hoạch tạo không gian biểu diễn dân ca ví, giặm và ca trù. Trong đó, cùng với huy động các CLB tại địa bàn, 2 địa phương còn mời một số CLB đến từ các huyện, thành phố, thị xã trên toàn tỉnh tham gia giao lưu, biểu diễn phục vụ Nhân dân và du khách gần xa.

Ông Nguyễn Tiến Dũng - Phó Chủ tịch UBND huyện Can Lộc cho biết: “Việc tổ chức không gian biểu diễn dân ca ví, giặm và ca trù tại lễ hội chùa Hương Tích năm nay, ngoài có thêm sản phẩm hấp dẫn cho điểm đến, chúng tôi còn mong muốn tạo sân chơi để các CLB thể hiện, giao lưu... Qua đó, góp phần bảo tồn di sản của quê hương”.

Những ngày xuân sắp về cũng là lúc các thành viên trong phường hát sắc bùa thuộc CLB Dân ca ví, giặm xã Kỳ Bắc (huyện Kỳ Anh) lại rộn ràng tập bài hát “Chúc xuân” quen thuộc, đồng thời sắm sửa trang phục, trống, sênh... chuẩn bị cho tiết mục của mình. Nghệ nhân Nhân dân Trần Khánh Cẩm cho biết: “Phường hát sắc bùa của Kỳ Bắc hiện có 12 thành viên, duy trì hoạt động thường xuyên, nhất là vào dịp tết Nguyên đán. Năm nay, chúng tôi chủ trương sau giao thừa sẽ ưu tiên đến hát chúc mừng tại gia đình người có công... Qua đó, mang những lời chúc tốt đẹp, mong một năm mới đất nước bình an, nhà nhà no ấm đến với mọi người”.

Để các hoạt động văn hóa, thể thao, du lịch trong dịp tết Nguyên đán và xuân Ất Ty 2025 diễn ra vui tươi, sôi nổi, đảm bảo an toàn, tiết kiệm, cuối tháng 12/2024, Sở VH-TT&DL đã ban hành văn bản hướng dẫn các huyện, thành phố, thị xã xây dựng các chương trình, kế hoạch cụ thể để tăng cường quản lý, giám sát các hoạt động văn hóa, thể thao, du lịch trên địa bàn; các huyện, thành phố, thị xã trên toàn tỉnh đã ban hành kế hoạch tổ chức các hoạt động văn hóa, thể thao, du lịch dịp tết Nguyên đán và xuân Ất Ty 2025. Theo đó, ngoài những hoạt động văn hóa do cấp huyện tổ chức, các địa phương cũng chỉ đạo các xã, phường, thị trấn tổ chức các chương trình văn nghệ hái hoa dân chủ, mừng Đảng, mừng xuân đảm bảo sôi nổi, vui tươi, ý nghĩa, an toàn và tiết kiệm.

Ông Trần Xuân Lương - Phó Giám đốc Sở VH-TT&DL cho biết: “Chúng tôi khuyến khích các địa phương tổ chức các chương trình văn nghệ mừng Đảng, mừng xuân Ất Ty 2025, trong đó lấy các loại hình di sản như: dân ca ví, giặm, ca trù, trò Kiều... làm chất liệu chính cho các tiết mục. Qua đó, tạo nên những chương trình có không khí vui tươi, đậm đà bản sắc văn hóa truyền thống, góp phần lan tỏa những giá trị văn hóa, con người Hà Tĩnh đến mỗi người dân và du khách gần xa”.

Trong không khí hân hoan chào xuân mới, phấn khởi trước nhiều thành tựu của quê hương, những câu ví, điệu hò, lời ca càng khiến nhịp sống của mỗi người dân Hà Tĩnh thêm rộn rã vui tươi. Qua đó, gieo niềm lạc quan, yêu đời, để mỗi người dân núi Hồng - sông La luôn hướng về phía trước, góp sức mình xây dựng quê hương, đất nước ngày càng tươi đẹp hơn.

Mùa vui nay đã về

MÙA XUÂN THƯỜNG MANG ĐẾN NHIỀU XÚC CẢM NHẤT, KHƠI DẬY NHIỀU ƯỚC VỌNG, KHAO KHÁT YÊU THƯƠNG, HẠNH NGỘ CỦA CON NGƯỜI, ĐẶC BIỆT LÀ VỚI NGƯỜI VIỆT NAM. QUA BAO GIÁ RẾT, QUA GIAN LAO TRẬN MẠC, MÙA XUÂN VỀ VỚI ĐẤT NƯỚC QUÊ HƯƠNG THẬT TƯƠI ĐẸP. VÀ CÁC NHẠC SĨ ĐÃ ĐÓN BẮT THỜI KHẮC KỲ DIỆU ĐÓ CỦA THIÊN NHIÊN, CON NGƯỜI ĐỂ VIẾT NÊN NHIỀU GIAI ĐIỆU BẤT HỦ.

MOZART là nhạc sĩ thiên tài từng được mệnh danh “thần đồng âm nhạc” của nước Áo và của thế giới ở thế kỷ XVIII. Giai điệu “Sehnsucht nach dem Frühling” (Khát vọng mùa xuân) k.596 được Mozart viết cho giọng nữ và phần đệm piano. Lời ca là bài thơ cùng tên của Christitan Adolf O Verbeck. Nhạc sĩ Phạm Tuyên đã chuyển thể thành phiên bản tiếng Việt cả về phần âm và ca từ, tiết tấu chậm hơn, phù hợp với giọng nữ. Nhờ thế, các em thiếu nhi Việt Nam một thời đã hát và phổ biến ca khúc này. Đến nay, nhiều người dù không nhớ đến tác giả ban đầu nhưng đã cùng ngân lên niềm khát khao sống, khát khao hòa mình vào thiên nhiên của hàng triệu người trên thế giới, nhất là mỗi năm khi mùa xuân quay trở về. Giai điệu du dương, tha thiết, trong sáng cùng với ca từ đẹp đã gọi về bao mến yêu:

*Này mùa xuân ơi đến mau đây
Về cho thêm xanh lá cây rừng.
Trở về dừng bên suối trong lành
Nhìn hoa đang hé tung bùng.
Khao khát mùa xuân yên vui lại
đến sẽ thấy muôn hoa đẹp xinh.
Này thời gian ơi những tháng năm
đợi chờ,
Đến đây ta đang mong chờ.*
Khao khát yên vui hạnh phúc, mùa xuân tươi vui xinh đẹp là khao khát chung của toàn nhân loại. Có sống trong những tháng ngày đất nước có chiến tranh mới thấm thía vô cùng mùa xuân hạnh phúc. Nhạc sĩ Văn Cao từng viết là “mùa bình thường mùa vui nay đã về”. Những hạnh phúc bình thường giản dị ấy từng một thời không có được, nên với ông, những ngày đón mùa xuân sau khi cuộc kháng chiến chống Mỹ hoàn toàn thắng lợi (1976) là “mùa xuân đầu tiên”, “mùa xuân mơ ước” của đoàn tụ, yêu thương: *Với khối bay trên sông/ Gà đang gáy trưa ven sông/ Một trưa nắng vui cho bao tâm hồn.* Dấu chiến tranh đã đi qua lâu rồi, nhưng mỗi lần nghe lại bài hát này, tôi vẫn vô cùng xúc động trước cảnh đoàn viên của biết bao gia đình với những hình ảnh ấm áp, lung linh:
*Rồi đặt diu mùa xuân theo én về
Người mẹ nhìn đàn con nay đã về
Mùa xuân mơ ước ấy đang đến đầu tiên
Nước mắt trên vai anh, giọt suối ấm đôi vai anh
Niềm vui phút giây như đang long lanh.*
Cũng hòa chung niềm vui đất nước khải hoàn, hai miền Nam - Bắc thống nhất, Nhân dân được sống trong hòa bình, tự do nhưng nhạc phẩm “Em ơi mùa xuân đến rồi đó” của nhạc sĩ Trần Chung lại cao vút rộn ràng, hân hoan, sôi nổi. Năm 1976, nhạc sĩ có chuyến công tác tại các tỉnh phía Nam và

□ BÙI MINH HUỆ

Tết sớm ở Trường Sa.

Ảnh: PHÚC QUANG

chứng kiến những đôi trai gái hân hoan đón mùa xuân đầu tiên sau ngày đất nước thống nhất, không khí đoàn tụ của nhiều gia đình, sự nhiệt huyết của các bạn trẻ trong công cuộc tái thiết đất nước, ông rất xúc động. Ẩn chứa sau câu chuyện tâm tình của chàng trai và cô gái là tâm trạng chung của toàn dân đón mùa xuân mới. Giai điệu như là lời reo vui với những tiếng gọi “Kia em!”, “Nghe em”: *Nghe em mùa xuân nói gì đó/ Xúc động lòng ta trước cuộc đời/ Qua bao nhiêu đau thương thấy mùa vui theo chim én đã bay về/ Ríu rít ngang trời/ Chim hót chào bàn tay dựng xây/ Trên tầng cao có thấy/ Mùa xuân náo nức công trường/ Đồng lúa mới dâng hương.*

Nửa thế kỷ qua, đất nước ta được sống trong hòa bình, Nhân dân có cuộc sống ấm no, hạnh phúc, đó là nhờ có Đảng và Bác Hồ. Đi theo Đảng là tâm nguyện của toàn dân. Mỗi mùa xuân về, không khí mừng Đảng, mừng xuân lại náo nức khắp các miền quê. Huy Du là nhạc sĩ nổi tiếng trong dòng nhạc cách mạng với nhiều ca khúc sôi nổi, đầy hào khí, thúc giục cả đoàn quân, cả dân tộc tiến về phía trước. Ca khúc “Việt Nam ơi, mùa xuân đến rồi!” có giai điệu trầm hùng, mạnh mẽ như thúc giục toàn dân cùng đi theo Đảng để đến với mùa xuân ấm no, hạnh phúc bằng niềm tin sắt son:

*Việt Nam, ta tiến vào kỷ nguyên ánh sáng
Chủ nghĩa xã hội đẹp thêm năm tháng
Bước theo Đảng thủy chung trong trắng
Dấu con đường còn qua mưa nắng
Việt Nam ơi, mùa xuân đến rồi!*

Sống trong cảnh hòa bình, ấm no, non sông gấm vóc tươi đẹp, mỗi người đều muốn hòa mình vào những âm thanh, màu sắc trẻ trung tươi mới. Cái lay phây của hạt mưa xuân, cái tí tách của chổi non lộc biếc và ngàn hoa khoe sắc khiến ai cũng muốn cất lên bản nhạc của tâm hồn. Và nhạc sĩ Nguyễn Ngọc Thiện đã đón bắt được những nốt nhạc tâm hồn ấy, viết nên giai điệu “Mùa xuân ơi!” vui tươi, rộn

Quảng trường Thành Sen được trang hoàng rực rỡ mừng Đảng, mừng xuân Ất Tỵ 2025.

ràng, được nhiều người yêu thích. Bài hát được sáng tác vào năm 1995 bằng chất liệu âm nhạc sôi động, ca từ bình dị, diễn tả sự náo nức của lòng người trong dịp tết Nguyên đán với không khí yên lành và khát vọng về một “đất nước gấm hoa yên ấm an vui”, “em thơ khoe áo mới tươi cười”:
*Xuân xuân ơi xuân đến rồi
Cánh én bay về cho tim mình náo nức
Xuân xuân ơi xuân đến rồi
Những đóa mai vàng chào mừng xuân sang.
Nghe âm vang bao câu chúc yên lành
Đất nước gấm hoa yên ấm an vui
Bao em thơ khoe áo mới tươi cười
Chào một mùa xuân mới.*
Viết về những ca khúc mùa xuân, tôi không thể không nhắc đến nhạc phẩm mà mình yêu thích: “Thì thầm mùa xuân” của nhạc sĩ Ngọc Châu qua giọng hát của ca sĩ Mỹ Linh. Chỉ 3 khổ thơ và điệp khúc cuối cùng “*Để rồi đắm say/ Để rồi ngất ngây*” nhưng từng nốt nhạc cứ miên man rót vào lòng người những gì tinh túy nhất của mùa xuân, rót cả tình yêu, tuổi trẻ, sự rạo rực của con tim, ký ức trong sáng

của tình yêu đầu đời. Những trầm bổng, nhấn nhá, ngân vọng của từng nốt nhạc càng nhân lên những say đắm nồng nàn của mùa xuân, tình yêu. Ca từ đẹp, hình ảnh nhân hóa “làn gió khẽ vuốt tóc em” đã khiến biết bao thính giả mê mẩn:
*Từng chổi non xanh mơn man
Từng hạt mưa long lanh rơi mùa xuân
Và trong ánh mắt lấp lánh
Lời yêu thương, yêu thương ai ngập ngừng
Mùa xuân đã đến bên em
Và mùa xuân đã đến bên anh thì thầm
Làn gió khẽ vuốt tóc em
Và làn gió nói cùng em, nhớ thương*
Còn gì đẹp hơn trong khung cảnh mùa xuân ấm áp, thanh bình, lúa đôi hò hẹn. Còn gì hạnh phúc hơn khi xuân về, nhà nhà đoàn viên trong một đất nước hòa bình, ấm no. Mùa vui nay đã về. Mùa yêu thương. Mùa hạnh phúc. Kho tàng âm nhạc mùa xuân của Việt Nam rất phong phú, đa dạng và sẽ còn tiếp tục được các nhạc sĩ làm giàu lên, góp phần làm cho nhà nhà, người người thêm vui tươi hứng khởi khi Tết đến xuân về.

TRẦN VĂN LỢI

Xuân

Nắng tơ nắng lụa buông hồ
Trời xuân nghiêng xuống những bờ cỏ non
Tiếng cười con trẻ lon xon
Long lanh thêm giọt sương tròn long lanh...

Bầy chim chuốt giọng trong lành
Giục cây nhu nhú mầm xanh xuân thì
Lá hoa muôn thuở nhu mì
Cho ong bướm mở hội thi vẽ vòng...

Mùa xuân bước xuống ruộng đồng
Lúa ngô vẫy nhịp gieo trồng ca dao
Mẹ cùng cày cuốc cần lao
Mãi mê đánh thức ngọt ngào đất đai.

Lao xao khắp bến sông dài
Cá tôm bung nước sương mai chảy tràn
Lướt chài buông xuống mệnh mang
Và xuân gọi những mùa màng sinh sôi...

PHẠM VĂN AN

Cuối đông

Mặt trời đang nở nụ cười
Bừng lên tia nắng giữa trời cuối đông
Mây thưa trời cũng xanh dần
Mùa đông sắp hết, mùa xuân sắp về

Một màn sương mỏng giăng che
Nắng xua cái rét miền quê ấm dần
Nàng niu giọt nắng vàng ong
Hong khô mái tóc chờ mong từng giờ

Tóc em thả gió ngẩn ngơ
Hèn chi cây lặng đứng chờ không lay
Lá vàng mấy chiếc trên cây
Vẫn đan dấu mãi đến nay chưa rời

Cành đào búp nụ mầm tươi
Đã qua cái rét chơi vơi đại hàn
Nắng vẽ những giọt sương tan
Muôn hoa khoe sắc thên thang xuân về.

NGUYỄN DOÃN VIỆT

Em và mùa xuân tới

Khi đông dần đi qua
Là mùa xuân sẽ tới
Em có thấy trên cành
Những chồi non phơi phới.

Nắng hồng trên ngõ lối
Bước em về xôn xao
Mùa xuân reo trong mắt
Trong tiếng chim ngọt ngào.

Khi đông dần đi qua
Đồng quê chao cánh én
Em thấp lên nụ gà
Cho tình yêu tha thiết.

Mùa xuân đang dần đến
Ấm áp những nồng nàn
Em về bùng lộc biếc
Giữa lòng ta chứa chan.

Em là cả mùa xuân
Giữa đất trời cao rộng
Có nắng sớm trong ngần
Và tình yêu cháy bỏng.

NGUYỄN NGỌC PHÚ

Tháng Chạp vào xuân

Hình như tháng Chạp bén xuân
Mưa thì rây hạt tằm ngân đợi ai
Hình như hoa đã đào mai
Nhuộm vàng sắc thắm chằng phai lửa nồng
Hình như mạ cấy trên đồng
Ngậm bao giá rét đợi mong mùa về
Tết như cũng đã cận kề
Chợ phiên mua cả mãi mê tiếng chào
Hình như tháng Chạp xôn xao
Mở vòng tay đón người vào lối xuân.

Ảnh: ĐÌNH KHÔI

Năm nay, đứa này có áo mới, đứa kia có quần mới, đứa kia lại có dép mới. Cứ luân phiên nhau như thế để đứa nào cũng có thêm niềm hạnh diện với bạn bè. Đứa nào cũng giữ gìn đồ cẩn thận. Chị dùng không vừa nữa thì và víu lành lặn nhường em. Thế mà lòng đầy trân quý... Mừng đấy, mấy chị em quanh quẩn ở nhà phụ mẹ làm cỗ cúng tổ tiên, mừng hai thăm ông bà nội ngoại, mừng ba rú chúng bạn đến chơi nhà thầy cô. Ba ngày Tết qua nhanh vèo vèo, mong bốn Tết, chị em đã theo mẹ ra đồng làm cỏ, dăm mạ, thả trâu. Mạ trên đồng non mơn mơn. Nắng xuân e ấp, lấp lánh giục những nụ chồi hơn hỏ khoe lộc biếc.

Thời gian mang những ước vọng, khao khát đi qua từng cái Tết. Chúng tôi lớn lên, trưởng thành bằng con đường học vấn. Chị em đều có công việc ổn định, dù cuộc sống có lúc khó khăn song đời sống ngày càng đi lên. Thời gian càng xa, kỷ ức về sự thiếu thốn, khát khao của những cái Tết xưa luôn hiện hữu, khắc sâu. Những bài học đạo đức, lễ nghĩa luôn răn dạy chúng tôi phải biết ơn gia đình, cộng nguồn tổ tiên. Dù khôn khéo, nhưng nghĩ về Tết xưa vẫn xốn xang bao kỷ ức đẹp đẽ. Giờ đây, cha đã về với tổ tiên, mẹ vẫn gần bó với mảnh vườn quê, một hai không chịu theo ở với đứa nào trên thành phố nên năm nào gia đình các con cũng đều về quê ăn Tết với mẹ. Cứ vào độ hai bảy tháng Chạp là con cháu sắp xếp về cất lá dong, chuẩn bị gói bánh. Đằng sau mâm cỗ thanh tao, những chiếc bánh chưng được làm từ gạo nếp trắng ngần với phần nhân có đậu xanh, thịt mỡ, hành, tiêu... bọc trong lớp lá dong xanh muốt, gói vuông vức bằng sợi lạt mềm là sự hiếu kính của con cháu với tổ tiên. Chúng tôi quây quần bên mẹ, kể bao chuyện xưa cũ, hít hà mùi vị Tết trong chái bếp cũ, vương vấn căn nhà xưa của mẹ mà những cái Tết qua.

TẢN VĂN

Xuân về, ngời nhớ Tết xưa...

□ PHAN HƯƠNG

Ảnh internet

NHỮNG ngày cuối năm, khi những cơn mưa phùn chưa có dấu hiệu giảm, tôi biết đông chưa tàn hẳn. Nhìn màn mưa qua cửa sổ, tôi nhớ đến những lọn khói vờn trên chái bếp tranh nhà những ngày đông cũ.

Ngày ấy, Tết luôn là niềm háo hức, ước vọng về sự no ấm, đủ đầy của lũ trẻ. Cái thời đất nước còn khó khăn, tuổi thơ những đứa trẻ thôn quê còn lấm lem bùn đất, cơm chưa đủ no, quần áo chưa đủ ấm. Sự thiếu thốn luôn đặt con người trong trạng thái đầy khát khao, giàu tưởng tượng. Trong tâm thức trẻ thơ, Tết là lúc trong nhà dù khó khăn mấy cũng phải chuẩn bị một ít mít, cốm, kẹo, bánh chưng, dưa hành, thịt lợn và một ít bánh pháo... đón Tết thật tươm tất. Trẻ con được nhận lì xì, sắm sanh quần áo, giày dép, xúng xính đi chơi. Những mong ngóng, khao khát cứ dồn lên ầm ập khiến lũ trẻ ngày nào cũng trông đến Tết. Để rồi ba ngày Tết trôi nhanh, ai nấy đều mang cảm giác tiếc nuối, thẫn thờ...

Chứng một tháng trước Tết, hầu như ngày nào mẹ cũng lấy tiền trang tổng tiết kiệm đểm đi đếm lại, nhăm nhăm, tính tính. Có khi mẹ bồn thần rồi lấy giấy bút ra ghi chi tiết các khoản phải sắm. Cha đi ra, đi vào luôn miệng bảo: “Mẹ mày coi thiếu gì thì thiếu chủ lệ lạt với ông bà tổ tiên là phải đáng hoàng một chút. Dư ra nữa thì sắm cho mỗi đứa bộ quần áo, đôi dép gì đó, không được để đứa nào tủi thân”.

Bắt đầu từ sau hai ba tháng Chạp, chợ quê đã tấp bập. Hàng hóa từ khắp nơi đổ về. Hàng thực phẩm, hàng pháo, hàng tranh... đủ màu sắc, người chen chúc chuyện trò, kỷ kèo ngã giá. Độ ấy, cha mẹ phải chật chiu, cắt bớt khoản này, khoản nọ, không mấy khi có bộ đồ tươm tất đón Tết, tất thấy đều nhường cho con cái.

Truyện ngắn

Chiều đông

□ TRẦN TÚ

dưới móng vuốt của thú dữ, trấn trụ và ghiệp ngã.

Người ta vẫn nói “bước qua đêm tối sẽ nhìn thấy ánh sáng”. Trước mắt Tuyết là đêm tối mênh mông. Dù chẳng biết sống chết ra sao nhưng cô cần đi khỏi nơi này. Tuyết một mình băng đi trong đêm, dôi chân dẫm vào sỏi đá đau buốt. Cô muốn xé màn đêm mà chạy, chạy đến khi nào có ánh sáng thì thôi. Tiếng xe phanh kit cùng ánh đèn pha lóa mắt, Tuyết ngã quỵ xuống đường. Tỉnh dậy, cô thấy mình đang nằm trong một cái lán, xung quanh đó đặc bữa bọn. Cô lơ mơ thấy bóng lưng của một người đàn ông. Anh ta ngồi đầu vui mừng khi thấy cô gái đã tỉnh: “May quá, cô tỉnh rồi, cô ăn tạm chút cháo cho ấm bụng. Tôi cũng vụng về nên chỉ nấu được đến thế, để tôi kiếm thêm ít củi vui vào bếp cho nó ấm, trời lạnh quá. Mà cô con gái con lửa đêm hôm lại đi đâu?”. Chỉ nghe thấy thế, nước mắt Tuyết trào ra, cô òa khóc nức nở. Người đàn ông bối rối, khẽ vỗ vào vai cô động viên.

Anh nhớ lại, đêm qua khi xe đến đoạn dốc chợt có một bóng người từ đầu lao tới, may mà lái xe kịp phanh gấp. Người lái xe chủi thể với giọng bức bối khi thấy anh dừng lại và đưa cô gái trẻ lên xe. Lão bĩu môi khi thấy cô gái quần áo xộc xệch, mặt mày sứt sứt: “Khéo là gái làng chơi đấy chứ mày, bọn này lắm trò lắm, đừng dây vào”. Nhưng anh không tin, anh chưa từng thấy cô gái làng chơi nào lại có nét mặt dịu dàng đến vậy. Mà nếu cô là gái làng chơi thì ắt hẳn cô gái này cũng có nỗi khổ tâm riêng.

- Cô thấy đỡ mệt chưa. Có muốn về nhà không? - Người đàn ông hỏi sau khi thấy cô gái đã ăn hết lưng tô cháo nóng. Cô gái lắc đầu, giọng buồn bã: - Tôi không có nhà, nếu quay về nơi ấy chẳng tha tôi chọn cái chết! - Nào, có chuyện gì kể tôi nghe. Chẳng biết tôi có giúp được gì cho cô không nhưng chắc chắn sẽ khiến cô nhẹ lòng hơn! Tuyết nhìn thẳng vào cặp mắt của người đàn ông ấy. Anh nhìn của anh khiến cô cảm thấy bình yên đến lạ.

Bằng giọng nói nghẹn ngào, cô buồn bã kể cho anh nghe về tất cả những chuyện đã xảy ra. Người đàn ông nghe xong câu chuyện, cặp mắt bỗng đỏ hoe, anh không nói gì, lặng lẽ chăm thuốc hút, đưa mắt nhìn lên nền trời màu tro tàn rồi khẽ thở dài.

- Nhà anh ở đâu? - Cô khẽ hỏi. - Ở quê, nhưng bố mẹ tôi đều mất cả rồi. - Thế còn vợ con anh đâu? - Con thì chưa có, vợ thì bỏ rồi! Cô gái ngạc nhiên, không biết vì lý do gì mà họ lại chia tay. Nhưng cô cảm nhận anh là một người đàn ông tốt. - Cô có thể ở lại đây hoặc là đi. Vì nơi này, cô thấy đấy, cũng chẳng lấy gì làm tốt đẹp! Nhưng thời tạm thời trước mắt cô cứ ở lại đây vài hôm đã rồi sau đó muốn đi đâu thì đi! - Người đàn ông vừa nhả khói vừa nói.

Cô khẽ gật đầu vì biết đó là lựa chọn tốt nhất vào lúc này. Người đàn ông chừng ngoài 30 tuổi, dáng người cao gầy, làn da đen rạm nắng, cặp mắt điểm đậm và nụ cười thân thiện. Anh thường đi làm từ sớm cho đến đêm muộn mới trở về nhà. Mỗi ngày ở lại lán, Tuyết luôn cố gắng thu vén, sắp xếp lại đồ đạc sao cho gọn gàng nhất có thể. Cô giặt giũ, khâu lại những bộ đồ đã rách nhiều chỗ cho anh. Mỗi sáng, Tuyết đều dậy thật sớm, nấu những bữa sáng giản dị để anh kịp ăn còn đi làm. Anh vẫn thường tặc lưỡi bảo: “Ồi dào, cô không cần làm vậy đâu, tôi sống một mình quen rồi, sáng ra gấp đầu ăn đấy, nấu nướng chi cho cực”. Nói thì nói vậy nhưng trong lòng anh thấy vui như hội. Ngồi ăn bữa cơm ở nhà bao giờ cũng ấm cúng hơn so với việc ăn ở đầu đường, xó chợ. Những ngày cô Tuyết ở đây, anh cũng không còn la cà như trước. Anh muốn về nhà, ăn cơm Tuyết nấu, muốn được kể cô nghe những câu chuyện khi đi làm. Thỉnh thoảng anh đưa mắt nhìn trộm Tuyết mà thấy trái tim mình rộn ràng hẳn lên. Rồi thờ dãi thắm nghĩ, lẽ ra, một cô gái hiền lành, chịu thương chịu khó như Tuyết đáng có một cuộc sống tốt đẹp hơn.

Không lâu sau đó, Tuyết phát hiện mình mang thai. Tuyết sốc và sợ hãi. Với cô, chuyện cái thai vượt quá sức tưởng tượng. Cô khóc thật nhiều và nghĩ đến cái chết. Phải, cô nghĩ chỉ có chết đi thì mọi chuyện mới kết thúc. Nhưng chính Đâu đã ngăn cô lại: “Hãy coi đứa trẻ ấy là con của tôi đi. Gặp cô và đứa bé này có lẽ do ông trời thương tôi rồi. Tôi không có con, nên vợ tôi đã bỏ tôi đi lấy người khác. Tôi hứa sẽ đối xử tốt với 2 mẹ con”. Sau câu nói ấy, 2 người đã nên duyên vợ chồng.

Quãng thời gian mang thai và sống bên ông Đâu là quãng thời gian mà bà Tuyết cảm thấy hạnh phúc nhất. Bà dần quên đi quá khứ đau buồn và mơ về một tương lai tươi sáng. Nhưng một ngày nọ bà bỗng thấy bụng đau dữ dội. Tỉnh dậy trong bệnh viện bà đau đớn khi biết đứa bé đã bỏ mình mà đi, bác sĩ bảo cái thai khá lớn bị chết lưu, tình thế rất nguy hiểm, may mà cấp cứu kịp thời nên cứu được người mẹ.

Ông Đâu nén nỗi buồn vào tận sâu đáy lòng. Ông động viên bà rồi sẽ có đứa con khác. Trong lời động viên ấy, ông muốn nhắc khéo bà hãy đi đến một nơi nào khác đi, rồi bà sẽ gặp được một người tốt hơn ông, lấy chồng, sinh con để cái như thế ông cũng đỡ áy náy hơn. Nhưng vợ chồng là cái duyên, cái số đâu phải nói bỏ là bỏ. Càng sống gần ông Đâu bà lại thấy yêu thương và trân trọng ông hơn. Vì thế, bà bảo dù có thế nào bà cũng sẽ sống cùng ông đến lúc đầu bạc răng long, ông có đuổi bà cũng không đi. Hiểu ra tình cảm chân thành dành cho nhau, ông bà cùng hứa với nhau rằng sẽ chăm chỉ, cố gắng làm ăn, tích cóp, khi nào khấm khá hơn sẽ xin lấy một đứa con nuôi.

Cũng phải nhiều năm lắm, hai vợ chồng mới có đủ tiền để xây một ngôi nhà mới thay thế cái lán nhỏ lụp xụp. Nhìn căn nhà mới, niềm vui hiện rõ trong ánh mắt mỗi người. Bà Tuyết bàn với ông Đâu sang tháng chọn ngày tốt sẽ vào trại trẻ nhận một đứa bé về nuôi. (Xem tiếp trang 6)

Cùng trẻ đón Tết

□ ANH THÙY

Mỗi đứa trẻ luôn háo hức chờ mong những ngày Tết rộn ràng với bao niềm vui và kỳ vọng. Đây cũng là dịp để người lớn “gieo” vào lòng trẻ những hiểu biết về phong tục truyền thống tốt đẹp của dân tộc, về ý nghĩa thiêng liêng của Tết cổ truyền.

KHI những cành đào, cành mai bung nụ... ấy là khoảnh khắc báo hiệu một mùa xuân mới đã đến. Trong thời gian này, việc các bậc phụ huynh cùng con đón Tết, các thầy cô giáo truyền đạt cho học sinh về ý nghĩa của Tết... sẽ góp phần giúp các em hiểu rõ hơn về văn hóa truyền thống dân tộc.

Chị Hồ Phương Thảo (thị trấn Thạch Hà) chia sẻ: “Mỗi dịp Tết, gia đình tôi thường chuẩn bị các nguyên liệu để gói bánh chưng và các con cũng sẽ được tham gia hoạt động này cùng với ông bà, bố mẹ. Các con dù còn nhỏ nhưng cũng rất thích thú khi được tự tay gói những chiếc bánh chưng nhỏ xinh. Từ việc chọn lá dong xanh mướt, gạo nếp thơm lừng đến khâu gói bánh... chúng tôi đều hướng dẫn các cháu rất tỉ mỉ”.

Cùng với hoạt động gói bánh chưng, dọn dẹp nhà cửa, trang trí bàn thờ..., nhiều phụ huynh còn đưa trẻ về thăm quê, chúc Tết ông bà nội ngoại, mừng tuổi cho người cao tuổi trong gia đình... Những hoạt động này không chỉ giúp trẻ hiểu hơn về truyền thống văn hóa của dân tộc mà còn là cơ hội để các em thể hiện lòng biết ơn đối với

ông bà, cha mẹ. Qua đó, tình cảm gia đình càng thêm gắn kết, tạo nên những kỷ niệm đẹp đẽ trong lòng trẻ thơ.

Em Nguyễn Hoàng Yến (13 tuổi, trú phường Đại Nài, TP Hà Tĩnh) cho biết: “Trong năm, bố mẹ bận rộn với công việc, còn em tập trung học tập. Vì vậy, mỗi khi Tết đến, em rất háo hức vì được cùng bố mẹ sắm sửa cho ngày Tết, được về quê thăm ông bà. Với em, đây không chỉ là khoảng thời gian được “xả hơi” mà còn là dịp để cả gia đình sum họp, chia sẻ những câu chuyện vui buồn trong năm qua và cùng nhau đón chờ một năm mới an lành, hạnh phúc”.

Để giúp học sinh được trải nghiệm sâu sắc về những giá trị truyền thống của Tết cổ truyền, nhiều trường học trên địa bàn Hà Tĩnh cũng đã tổ chức các hoạt động ngoại khóa phong phú. Từ việc tỉ mỉ gói từng chiếc bánh chưng, khéo léo bày mâm ngũ quả, đến việc tập viết thư pháp và tham gia các trò chơi dân gian... đã giúp học sinh không chỉ được vui chơi mà còn được học hỏi, rèn luyện nhiều kỹ năng sống.

Cô Mã Bảo Hà - Phó Hiệu trưởng

Trường THPT Nguyễn Huệ (huyện Kỳ Anh) tổ chức chương trình “Xuân yêu thương - Tết sum vầy” gây quỹ an sinh xã hội.

Trường THPT Hương Sơn cho biết: “Chương trình ngoại khóa mang chủ đề Tết truyền thống đã trở thành hoạt động thường niên không thể thiếu của nhà trường. Mỗi dịp xuân về, giáo viên và học sinh lại cùng nhau tái hiện một làng quê Việt Nam thu nhỏ với những gian hàng, trò chơi dân gian và hoạt động gói bánh chưng quen thuộc. Qua đó, học sinh không chỉ được sống lại không khí Tết xưa ấm áp mà các em còn có cơ hội rèn luyện sự sáng tạo, khéo léo, tinh thần học hỏi, đoàn kết, bồi đắp vốn hiểu biết về văn hóa Tết cổ truyền của dân tộc”.

Không chỉ dừng lại ở việc trải nghiệm về ngày tết, nhiều trường học còn tích cực tổ chức các hoạt động thiện nguyện ý nghĩa. Trong không khí ấm áp của mùa xuân, các thầy cô giáo

đã cùng học sinh trao những phần quà Tết đến các bạn có hoàn cảnh khó khăn. Hành động đẹp này không chỉ giúp các em nhỏ có một cái Tết ấm áp hơn mà còn góp phần lan tỏa tinh thần “tương thân tương ái”, “lá lành đùm lá rách” - một truyền thống cao đẹp của dân tộc ta.

Mùa xuân dần chạm ngõ, khắp nơi đã rộn ràng không khí Tết. Trong niềm vui chung ấy, mỗi người lớn hãy cùng trẻ đón Tết để các em hiểu rõ hơn về ý nghĩa của Tết cổ truyền. Hãy cùng nhau tạo cơ hội cho trẻ được trải nghiệm những phong tục tập quán, những giá trị văn hóa tốt đẹp của dân tộc. Qua đó, bồi đắp tình yêu gia đình, quê hương, đất nước, bảo tồn, gìn giữ, phát huy giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc cho thế hệ trẻ.

Ăn Tết hay chơi Tết?

□ MINH KHÁNH

T HAY vì “ăn Tết” với những thủ tục rườm rà, nặng nề theo quan niệm truyền thống, ngày nay, nhiều người đã lựa chọn “chơi Tết” bằng nhiều cách riêng.

Chuyện ăn Tết thế nào là chủ đề gây tranh cãi trong những năm gần đây, nhưng dường như chia thành hai “trường phái” chính là: giữ Tết theo văn hóa truyền thống hoặc bỏ bớt những thủ tục vốn ăn sâu vào tiềm thức của người Việt để đón Tết theo một cách mới nhẹ nhàng hơn.

Tôi vẫn nhớ, ngày bé, mỗi lần giáp Tết, những câu hỏi được lũ trẻ con nhắc nhiều nhất với bố mẹ là “Còn mấy ngày nữa thì đến Tết ạ”, “Sao sắp đến Tết rồi mà bố mẹ còn chưa mua bánh kẹo, giò thịt...”. Và câu trả lời chị em chúng tôi nhận được từ người lớn thường là “Yên tâm, 30 Tết kiểu gì cũng có bánh kẹo, giò thịt treo trong nhà”. Là một kỷ niệm nho nhỏ của tuổi thơ nhưng sau này lớn lên, tôi càng hiểu hơn và nhận thấy rằng, nó phản ánh phần nào văn hóa “ăn Tết” của người dân Việt. Quả đúng vậy, bởi từ xưa, người dân quanh năm vất vả, tằn tiện, cái gì ngon, đẹp đều dành cho dịp Tết - chỉ có Tết mới dám tiêu xài.

Tết trong phong tục truyền thống vẫn là dịp đoàn viên gia đình, gặp gỡ họ hàng, làm mâm cỗ cúng tổ tiên và tụ họp bạn bè để ăn uống, chúc tụng. Thói quen, văn hóa đó không có gì khó hiểu bởi sau một năm vất vả với cuộc sống mưu sinh, Tết được gặp gỡ người thân, bạn bè thì việc ngồi với nhau ăn bữa cơm, nhâm nhi chén rượu cũng là để gắn kết tình thân, chia sẻ vui buồn. Tuy nhiên, không thể phủ nhận, những mâm cỗ cúng, những bữa tiệc gặp mặt đôi khi khiến cho gia chủ, đặc biệt là chị em phụ nữ “đầu tắt mặt tối” với chuyện bếp núc.

Không ít chị em chia sẻ nỗi sợ, nỗi ám ảnh mỗi khi Tết đến vì trước Tết thì phải chợ

búa chuẩn bị thực phẩm; trong Tết thì nấu ăn, rửa bát; ra Tết thì lại đau đầu xử lý mớ thực phẩm dư thừa lãng phí. Nhiều chị em nói đùa rằng “Năm nào cũng đón giao thừa trong bếp” hay “Dùng tay rửa bát là vừa hết Tết”.

Để “chạy trốn” những nỗi ám ảnh ngày Tết đó, những năm gần đây, xu hướng “chơi Tết” được nhiều người, nhiều gia đình lựa chọn. Có nhiều cách “chơi Tết” thay vì “ăn Tết” như: giảm bớt những thủ tục rườm rà bằng việc cúng đơn giản, không đốt nhiều vàng mã; hạn chế tích trữ lương thực, thực phẩm trong những ngày Tết; tránh những cuộc tụ tập, nhậu nhẹt không cần thiết. Nhiều gia đình chơi hoa, cây cảnh, tranh Tết theo sở thích... Và có một xu hướng ngày càng được nhiều người lựa chọn là đi du lịch trong kỳ nghỉ Tết - đây đang là một xu hướng phát triển mạnh mẽ, đặc biệt là với người trẻ, những gia đình trẻ - dĩ nhiên có khi không nhận được sự ủng hộ của những người có tư tưởng bảo tồn văn hóa truyền thống.

Song, xét cho cùng, nghỉ Tết cũng là một kỳ nghỉ trong năm, bên cạnh ý nghĩa văn hóa truyền thống thì đây còn là dịp để người dân nghỉ ngơi, tái tạo sức lao động, tận hưởng và trải nghiệm những điều mới mẻ trong cuộc sống. Việc đi du lịch cùng gia đình, người thân, bạn bè cũng không làm mất đi ý nghĩa của sự gắn kết, đoàn viên.

Dù chọn “ăn Tết” hay “chơi Tết” thì Tết trong tâm thức của người Việt vẫn luôn mang một ý nghĩa rất đặc biệt. Đó là lúc rũ bỏ những muộn phiền của năm cũ, cầu mong một năm mới, vận hội mới tươi sáng, hạnh phúc hơn. Giữa bộn bề cuộc sống hiện đại, mỗi người, mỗi gia đình cần cân bằng giữa cách thức “ăn Tết” và “chơi Tết” để không còn những nỗi “sợ Tết”. Để Tết đến nhẹ nhàng, vui tươi với mỗi người, mỗi nhà hơn.

Chiều đông

(Tiếp theo trang 5)

Ấy thế mà chưa kịp đi thì đột nhiên ông Đậu bị ngã khi đang dỡ hàng trên xe. Ông bị tai biến liệt nửa người, một mình bà Tuyết vừa lo kinh tế vừa chăm sóc chồng. Sau nhiều năm được vợ tận tình chăm sóc, bệnh tình giảm dần ông Đậu đã có thể tự đi lại. Nhưng đỡ được bệnh này thì bệnh khác lại mò đến, ông Đậu ngày một héo hon vì bệnh tật.

Ông Đậu bị ốm nhưng vẫn cố gắng làm việc nhà đỡ dần bà Tuyết. Những ngày đông giá lạnh ông thường nhóm cho bếp củi đỏ rực than. Bà Tuyết đi làm về chỉ việc cất xe rồi chạy vù vào bếp hơ tay cho đỡ cứng. Đến cả lúc hấp hối ra đi ông vẫn lo bàn tay vợ lạnh cóng mà nắm chặt lấy tay bà, chẳng muốn buông ra. Nghĩ đến đây bà Tuyết bất chợt khóc nức lên thành tiếng. Giống như mỗi đêm, trong giấc mơ bà thường tỉnh dậy giật mình ngỡ tiếng ông Đậu kêu rên vì đau đớn, bà sẽ xúc thuốc xoa bóp cho ông đến khi nào ông ngủ mới thôi. Nhưng giờ chỉ còn mình bà trong căn nhà trống vắng, cảm giác hụt hẫng như mỗi buổi chiều về nhà mà bếp lửa nguội lạnh, xơ xác.

Hàng xóm từng động viên bà Tuyết rằng tuy âm dương cách biệt nhưng nếu người sống mà cứ mãi khóc lóc thương nhớ thì người chết sẽ khó lòng siêu thoát. Mà không siêu thoát thì khổ lắm, bị đày xuống 9 tầng địa ngục tằm tối và đau đớn. Nghĩ vậy, bà Tuyết đã bao lần dặn mình phải mạnh mẽ lên. Ấy vậy mà cứ vào những buổi chiều đông giá lạnh, bà Tuyết lại thấy lòng mình dớ dẩn đến lạ, cứ nhớ nhớ quên quên như người mất hồn vậy.

Đấy, như chiều nay cũng vậy, trời đã tối rồi mà bà Tuyết vẫn lững thững dắt xe trên đường, vừa đi vừa thơ thẩn nghĩ đến lạc cả đường về nhà. Qua một quãng đường tối, ven đường có những rặng cây um tùm bỗng tiếng khóc trẻ con từ đâu đó vang lên khiến bà giật mình. Tiếng khóc càng lúc càng rõ, đủ làm người ta thấy rợn tóc gáy. Bà Tuyết lò dò soi đèn pin lần theo tiếng khóc và run bắn lên khi thấy một đứa bé nằm gọn trong sọt. Khổ thân, không biết vì lý do gì người ta lại nỡ lòng bỏ con ở đầu đường thế này. Nhìn đứa bé đỏ hỏn mà bà Tuyết thấy nao lòng.

Đứa bé khóc lặng đi, có lẽ nó vừa đói vừa lạnh. Bà Tuyết chẳng nghĩ được nhiều, hốt hoảng bế đứa bé lên, cởi áo khoác đắp cho nó. Đứa bé không còn khóc nữa, nó rúc vào ngực bà chun môi tìm sữa. Trái tim bà Tuyết bỗng rộn ràng, cái giá lạnh của mùa đông dường như tan biến. Bà cứ thế ôm lấy đứa trẻ, chạy thật nhanh qua con đường, băng qua bóng tối và giá lạnh. Bà Tuyết tin rằng, trước mắt mình chắc chắn là ánh sáng.

PT, 16/12/2024
T.T.

CHUYỆN VỤ ÁN

Lời cảnh tỉnh từ một phiên tòa

❑ ĐỨC QUÂN

Không chỉ là bài học riêng cho 3 bị cáo, phiên tòa mà TAND tỉnh Hà Tĩnh vừa mở còn là lời cảnh tỉnh cho những ai háms lợi để vận chuyển hàng hóa trái phép qua biên giới.

N GÀY 8/1 vừa qua, TAND tỉnh Hà Tĩnh mở phiên tòa sơ thẩm hình sự xét xử các bị cáo: Nguyễn Hữu Phú (SN 1982, trú xã Sơn Tây, Hương Sơn); Nguyễn Duy Hùng (SN 1985, trú phường Thạch Trung, TP Hà Tĩnh) và Trương Hữu Đồng (SN 1993, trú xã Sơn Lộc, Can Lộc) về tội “Vận chuyển trái phép hàng hóa qua biên giới”. Vụ án được xét xử vào dịp cận tết Nguyên đán như một lời cảnh báo cho những ai đang có ý định thực hiện các hành vi tương tự để vụ lợi.

Theo tài liệu vụ án, các bị cáo trên đã cất giấu 7 thùng hàng hóa (chủ yếu là tổ chim yến, sữa bột, giày và 1,5 kg pháo nổ) tại khoang tự chế của xe ô tô khách mang BKS Lào U2-3838, đi từ Cửa khẩu quốc tế Cầu Treo hướng về TP Hà Tĩnh. Tuy nhiên, khi xe lưu thông trên tuyến QL 8A, thuộc địa phận thôn Xuân Mai (xã Quang Diệm, Hương Sơn) thì bị cơ quan chức năng phát hiện, bắt quả tang.

Nguyễn Hữu Phú, Nguyễn Duy Hùng và Trương Hữu Đồng khai nhận, 7 thùng hàng hóa cất giấu tại khoang tự chế là do các bị cáo nhận vận chuyển từ Thủ đô Băng Cốc (Thái Lan) về Việt Nam, nhưng khi làm thủ tục nhập cảnh vào Việt Nam qua Cửa khẩu quốc tế Cầu Treo không thực hiện việc kê khai hải quan nhằm giảm chi phí đóng thuế. Đối với số pháo nổ trên, Đồng khai nhận, đó là pháo nổ, do một người bạn cho. Đồng cất giấu vào khoang tự chế trên xe ô tô khách để đưa về Việt Nam sử dụng vào dịp tết Nguyên đán.

Tại phiên xử, 3 bị cáo đã thừa nhận toàn bộ hành vi phạm tội và cho rằng, các lời khai tại phiên xử phù hợp với lời khai tại cơ quan điều tra, phù hợp với các tài liệu chứng cứ khác có trong hồ sơ vụ án đã được thẩm tra tại phiên tòa. Việc các bị cáo bị đưa ra xét xử là đúng với quy định của pháp luật, đúng người, đúng tội, không oan sai.

Các bị cáo: Nguyễn Hữu Phú, Nguyễn Duy Hùng, Trương Hữu Đồng tại phiên xét xử.

Hội đồng xét xử nhận định, hành vi phạm tội của các bị cáo gây nguy hiểm cho xã hội, đã xâm phạm đến trật tự quản lý kinh tế, hoạt động xuất nhập khẩu của Nhà nước. Các bị cáo là người có đầy đủ năng lực hành vi, đầy đủ năng lực trách nhiệm hình sự; nhận thức được hành vi không khai báo với cơ quan hải quan đối với số lượng hàng hóa nói trên là vi phạm pháp luật nhưng vì mục đích vụ lợi, các bị cáo vẫn cố ý thực hiện.

Đánh giá toàn diện vụ án, hội đồng xét xử quyết định tuyên phạt bị cáo Nguyễn Hữu Phú 20 tháng tù, Nguyễn Duy Hùng 20 tháng tù, Trương Hữu Đồng 30 tháng tù, tất cả cùng hưởng án treo, về tội “vận chuyển trái phép hàng hóa qua biên giới”.

Thực tế thời gian qua cho thấy, ngành chức năng Hà Tĩnh đã đẩy mạnh tuyên truyền, phổ biến pháp luật, vận động Nhân dân không tham gia, tiếp tay cho các hành vi buôn bán, vận chuyển hàng hóa trái phép qua biên giới; đồng thời, tăng cường kiểm tra, kiểm soát chặt chẽ hàng hóa xuất nhập tại cửa khẩu, đường mòn, lối mở... Tuy nhiên, một bộ phận người dân vẫn phớt lờ, vì lợi nhuận mà bất chấp pháp luật. Đặc biệt, vào dịp cuối năm, lưu lượng người, phương tiện lưu thông, vận chuyển hàng hóa qua cửa khẩu tăng cao.

Pháp luật không bao giờ khoan nhượng với những hành vi vi phạm. Hãy nhớ rằng, đằng sau những đồng tiền bất chính là hàng rào pháp lý và những hậu quả khôn lường. 3 bị cáo trong vụ án trên chính là bài học, lời cảnh tỉnh chung với những người còn có ý đồ vận chuyển hàng hóa trái phép qua biên giới.

LUẬT SƯ CỦA BẠN

Anh Lê Vĩnh Hà (phường Bắc Hà, TP Hà Tĩnh) hỏi:
Gần đây, diễn ra khá nhiều các vụ án liên quan đến đấu thầu. Vậy, hành vi vi phạm quy định về đấu thầu sẽ bị xử lý như thế nào?

Trả lời:

- Xử phạt hành chính: Theo Nghị định 122/2021/NĐ-CP quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực kế hoạch và đầu tư

Điều 37. Vi phạm các điều cấm trong đấu thầu

Phạt tiền từ 200-300 triệu đồng đối với một trong các hành vi sau mà không phải là tội phạm theo quy định tại Điều 222 Bộ luật Hình sự:

1. Can thiệp trái pháp luật vào hoạt động đấu thầu.
2. Thông thầu.
3. Gian lận trong đấu thầu.
4. Cản trở hoạt động đấu thầu.

5. Vi phạm quy định của pháp luật về bảo đảm công bằng, minh bạch trong hoạt động đấu thầu.

6. Tổ chức lựa chọn nhà thầu khi nguồn vốn cho gói thầu chưa được xác định dẫn đến nợ đọng vốn của nhà thầu.

7. Chuyển nhượng thầu trái phép.

Lưu ý: Mức phạt tiền này là mức phạt áp dụng đối với tổ chức. Đối với cùng một hành vi vi phạm hành chính thì mức phạt tiền đối với cá nhân bằng 1/2 (một phần hai) mức phạt tiền đối với tổ chức.

- Về hình sự: Theo Điều 222 Bộ luật Hình sự 2015 và điểm k, khoản 1, Điều 2 Luật sửa đổi Bộ luật Hình sự 2017 quy định về xử phạt hành vi vi phạm quy định trong đấu thầu gây hậu quả nghiêm trọng:

Điều 222. Tội vi phạm quy định về đấu thầu gây hậu quả nghiêm trọng

1. Người nào thực hiện một trong những hành vi sau đây, gây thiệt hại từ 100 triệu đồng đến dưới 300 triệu đồng hoặc dưới 100 triệu đồng nhưng đã bị xử lý kỷ luật hoặc xử phạt vi phạm hành chính về hành vi này mà còn vi phạm, thì bị phạt cải tạo không giam giữ đến 3 năm hoặc phạt tù từ 1-5 năm:

- a) Can thiệp trái pháp luật vào hoạt động đấu thầu;
- b) Thông thầu;
- c) Gian lận trong đấu thầu;
- d) Cản trở hoạt động đấu thầu;

đ) Vi phạm quy định của pháp luật về bảo đảm công bằng, minh bạch trong hoạt động đấu thầu;

e) Tổ chức lựa chọn nhà thầu khi nguồn vốn cho gói thầu chưa được xác định dẫn đến nợ đọng vốn của nhà thầu;

g) Chuyển nhượng thầu trái phép.

2. Phạm tội thuộc một trong những trường hợp sau đây, thì bị phạt tù từ 3 năm đến 12 năm:

- a) Vì vụ lợi;
- b) Có tổ chức;
- c) Lợi dụng chức vụ, quyền hạn;
- d) Dùng thủ đoạn tinh vi, xảo quyệt;

đ) Gây thiệt hại từ 300 triệu đồng đến dưới 1 tỷ đồng.

3. Phạm tội gây thiệt hại 1 tỷ đồng trở lên, thì bị phạt tù từ 10-20 năm.

4. Người phạm tội còn có thể bị cấm đảm nhiệm chức vụ hoặc làm công việc nhất định từ 1-5 năm hoặc tịch thu một phần hoặc toàn bộ tài sản.

Như vậy, tội vi phạm quy định trong đấu thầu gây hậu quả nghiêm trọng có thể bị phạt tù lên đến 20 năm tù giam.

Luật sư

NGUYỄN ĐÌNH HỒNG

AN NINH TRẬT TỰ TUẦN QUA

● Sáng 16/1, TAND tỉnh đã tuyên án tử hình 3 bị cáo Vongmounty Maimy, Maikhen Xaiyaphon và Sisonekeo Toy (quốc tịch Lào) về tội “Vận chuyển trái phép chất ma túy”. Theo cáo trạng, khoảng 10h ngày 6/5/2024, tại Km 85 quốc lộ 8A, thuộc địa phận thôn Hà Trai, xã Sơn Kim 1 (Hương Sơn), Đồn Biên phòng CKQT Cầu Treo phối hợp với lực lượng chức năng tiến hành kiểm tra xe ô tô BKS Lào do Vongmounty Maimy điều khiển, trên xe còn có Sisonekeo Toy, Maikhen Xaiyaphon đang vận chuyển trái phép gần 121 kg ma túy (Methamphetamine). Các đối tượng khai nhận số ma túy trên do 2 người đàn ông ở Thủ đô Viêng Chăn thuê vận chuyển từ Lào sang Việt Nam để lấy tiền công.

● Công an huyện Hương Sơn vừa khởi tố, bắt tạm giam Cù Huy Thủy (SN 1973, trú xã Mỹ Long) về tội tàng trữ trái phép chất ma túy. Trước đó, ngày 8/1, lực lượng công an huyện đã khám xét, phát hiện, thu giữ tổng cộng 415 viên ma túy loại Methamphetamine, có tổng khối lượng 41,73 gam do Thủy cất giấu. Tại cơ quan điều tra, Cù Huy Thủy khai nhận đã mua ma túy của một người đàn ông không quen biết với giá 17 triệu đồng để sử dụng. Hiện vụ án đang được tiếp tục xử lý theo quy định pháp luật.

● Công an TP Hà Tĩnh vừa bắt tạm giam Nguyễn Minh Hoàng (29 tuổi, quê Nghệ An) về tội cưỡng đoạt tài sản. Trước đó, Hoàng đi từ TP Vinh (Nghệ An) vào tòa chung cư ở TP Hà Tĩnh, tiếp cận cô gái 21 tuổi, tự xưng là công an rồi đe dọa, yêu cầu đưa 25 triệu đồng. Vì lo sợ, cô gái chuyển khoản cho Hoàng số tiền mà đối tượng này yêu cầu. Sau sự việc, cô gái nghi Hoàng giả danh công an để cưỡng đoạt tài sản nên tố cáo. Tiếp nhận thông tin trình báo của bị hại, Công an TP Hà Tĩnh nhanh chóng vào cuộc xác minh, điều tra làm rõ và bắt giữ đối với Nguyễn Minh Hoàng.

● Ngày 14/1, Công an xã Kỳ Sơn (huyện Kỳ Anh) tiếp nhận trình báo của chị Phạm Thị Hằng - giáo

viên Trường Mầm non Kỳ Sơn về việc tài khoản Ngân hàng ACB của chị bất ngờ được cộng thêm 300 triệu đồng. Qua quá trình xác minh, Công an xã Kỳ Sơn xác định người chuyển nhầm số tiền trên là anh Nguyễn Văn Hải, trú tại thị xã Duy Tiên, tỉnh Hà Nam. Sáng 16/1, tại Ngân hàng ACB Chi nhánh TX Kỳ Anh, chị Phạm Thị Hằng đã chuyển lại toàn bộ số tiền 300 triệu đồng cho anh Hải.

● Công an xã Sơn Hồng (Hương Sơn) vừa kiểm tra nơi ở của 5 học sinh trên địa bàn và phát hiện, thu giữ 52 quả pháo tự chế cùng nhiều tang vật liên quan khác dùng để chế tạo pháo nổ. Nhóm học sinh này khai nhận đã học cách chế tạo pháo thông qua mạng xã hội TikTok và Youtube, rủ nhau mua các tiền chất chế tạo pháo để đốt pháo.

TRẦN VƯƠNG (tổng hợp)

THỂ THAO THÀNH TÍCH CAO TẠO ĐÀ BÚT PHÁ

NGỌC THẮNG

GIÀNH ĐƯỢC SỐ LƯỢNG HUY CHƯƠNG KỶ LỤC TẠI CÁC GIẢI ĐẤU TRONG NƯỚC, KHU VỰC VÀ QUỐC TẾ, NĂM 2024, THỂ THAO HÀ TĨNH TIẾP TỤC NẪM TRONG TỐP ĐẦU CẢ NƯỚC. KẾT QUẢ ĐÓ PHẢN ÁNH NỖ LỰC KHÔNG NGỪNG CỦA CÁC VĐV CÙNG ĐỘI NGŨ HUẤN LUYỆN VIÊN; ĐỒNG THỜI, TẠO ĐÀ BÚT PHÁ CHO THỂ THAO TỈNH NHÀ TRONG NĂM 2025.

THể thao thành tích cao Hà Tĩnh hiện có 10 bộ môn với tổng số 345 VĐV, trong đó 15 VĐV có tên trong các đội tuyển quốc gia, 20 VĐV có tên trong đội tuyển trẻ quốc gia. Năm 2024, dù không có nhiều sự kiện lớn nhưng với nỗ lực, quyết tâm vượt khó, đội ngũ VĐV và HLV thể thao thành tích cao Hà Tĩnh đã có một năm thi đấu thành công nhất từ trước đến nay khi giành được 261 tấm huy chương (102 HCV, 67 HCB, 92 HCD).

Nhiều bộ môn làm nên thương hiệu cho thể thao Hà Tĩnh tiếp tục giữ vững vị thế của mình. Ấn tượng nhất là bộ môn điền kinh. Trong năm, thấy trò HLV Nguyễn Thuận đã giành được 81 tấm huy chương (37 HCV, 24 HCB, 20 HCD); đứng thứ 4 Giải Vô địch điền kinh quốc gia, xếp thứ 2 Giải Điền kinh vô địch quốc gia các nội dung tiếp sức, xếp thứ 4 Giải Vô địch điền kinh trẻ quốc gia... Năm qua cũng chứng kiến sự nỗ lực của một số bộ môn mới như: Muay Thái (15 huy chương), bắn súng (25 huy chương)...

Bên cạnh sự tỏa sáng ở các đấu trường trong nước, các VĐV Hà Tĩnh còn thi đấu ấn tượng trong màu áo đội tuyển quốc gia ở các sân chơi quốc tế, khu vực. Có thể kể đến những gương mặt tiêu biểu như: VĐV Nguyễn Lê Quỳnh Chi (đội Pencak Silat) giành

HCV Giải Pencak Silat vô địch thế giới; Hoàng Thị Mỹ Tâm (đội Karate) giành 1 HCV cá nhân, 1 HCV đồng đội Giải karate vô địch châu Á; Nguyễn Thị Ngọc (đội điền kinh) giành HCV nội dung tiếp sức nữ 4x400m Giải Vô địch tiếp sức châu Á; Lê Ngọc Phúc (đội điền kinh) giành 2 HCD nội dung tiếp sức Giải Vô địch tiếp sức châu Á; Dư Thị Bông (đội đua thuyền) giành HCV "Giải Đua thuyền vô địch châu Á"...

Ở cấp độ đội trẻ, nhiều VĐV cho thấy sự trưởng thành vượt bậc, được kỳ vọng trở thành thế hệ kế cận như: VĐV Lê Thị Linh Đan (môn karate) đang là thành viên của đội tuyển trẻ karate quốc gia (năm qua giành HCB Giải Vô địch karate Đông Nam Á); VĐV Trần Văn Vũ (môn điền kinh) đang là thành viên của đội tuyển trẻ điền kinh quốc gia, ghi dấu ấn với 5

huy chương tại Giải Vô địch điền kinh quốc gia các nội dung tiếp sức (tháng 9/2024)...

Dẫu vậy, thời gian qua, thể thao thành tích cao Hà Tĩnh đối mặt với muôn vàn thử thách, từ cơ sở vật chất, điều kiện tập luyện, thi đấu, chỗ ở... Song, với tinh thần vượt khó, các VĐV, HLV đã nỗ lực lập nên những kỳ tích mới, tạo động lực lớn để thể thao thành tích cao tiếp tục vươn cao trong chặng đường sắp tới.

Tiếp nối thành công năm 2024, thể thao thành tích cao đã có những mục tiêu, lộ trình cụ thể trong năm 2025. Năm nay, thể thao thành tích cao Hà Tĩnh phấn đấu đạt từ 180 đến 220 huy chương, trong đó, cố gắng giành 3-5 HCV tại SEA Games 33 tổ chức ở Thái Lan. Những "gương mặt vàng" như: Nguyễn Trung Cường, Hoàng Thị Mỹ

Tâm, Lê Ngọc Phúc, Trần Đình Sơn, Nguyễn Thị Ngọc, Dư Thị Bông tiếp tục được kỳ vọng sẽ mang nhiều thành tích mới về cho thể thao Hà Tĩnh.

Bà Phan Thị Thu Hương - Giám đốc Trung tâm Huấn luyện và Thi đấu TDTT tỉnh chia sẻ: "Thành tích năm 2024 đánh dấu một năm thành công của thể thao thành tích cao Hà Tĩnh. Kết quả này không chỉ khẳng định chất lượng công tác huấn luyện, thi đấu mà còn mở ra nhiều cơ hội phát triển trong tương lai cho các VĐV. 2025 là năm để thể thao thành tích cao Hà Tĩnh "tăng tốc" toàn diện cả về công tác huấn luyện, đào tạo, sẵn sàng cho các cuộc tranh tài ở đấu trường quốc gia và chinh phục những cột mốc mới ở đấu trường quốc tế. Tin rằng, với sự đoàn kết, quyết tâm, thể thao thành tích cao Hà Tĩnh sẽ hoàn thành các mục tiêu đã đề ra".

Những gương mặt tiêu biểu trong làng thể thao Hà Tĩnh.

● Sau thành công của tiền đạo gốc Brazil Nguyễn Xuân Sơn tại ASEAN Cup 2024 vừa qua, cánh cửa lên đội tuyển Việt Nam cho các cầu thủ gốc Việt và nhập tịch đang rộng mở hơn. Trong đó, hậu vệ gốc Việt Jason Quang Vinh Pendant của CLB CAHN là cái tên được nhắc đến nhiều nhất lúc này, khi quá trình nhập tịch của anh sắp được hoàn tất. Mới đây, CLB CAHN đã ra thông báo chính thức về việc khả năng nhập tịch Việt Nam của hậu vệ mang hai dòng máu Việt - Pháp. Nếu nhập tịch thành công, Jason Quang Vinh sẽ có cơ hội khoác áo đội tuyển Việt Nam. Cầu thủ này được cho là sự bổ sung chất lượng ở vị trí hậu vệ trái trong đội hình của HLV Kim Sang Sik.

● The Times cho hay, Man City, Manchester

United, Newcastle United và West Ham đang cân nhắc khả năng chiêu mộ Zion Suzuki. Tại Serie A mùa 2024/25, Zion Suzuki nổi lên như một trong những ngôi sao gây bất ngờ lớn nhất. Anh tỏa sáng ở chính đội bóng cũ của huyền thoại Gianluigi Buffon. AS gọi Suzuki như "Buffon mới" của Parma. Sau khi Buffon giã từ sự nghiệp thủ môn trong chính màu áo Parma vào năm 2023, đội bóng Italy chọn Suzuki như người thay thế. Suzuki đang là một trong 5 thủ môn U23 hay nhất của mùa giải 2024/25. Màn trình diễn của thủ thành người Nhật Bản khiến các đội bóng lớn ở châu Âu chú ý. Đặc biệt, 4 đội ở Anh gồm: Man City, Manchester United, Newcastle United và West Ham sẵn sàng đưa ra đề nghị cho Suzuki.

● Sau khi dàn xếp ổn thỏa khúc mắc với ngoại binh Martin Dzilah, HAGL chính thức được Phòng Pháp lý Liên đoàn Bóng đá Việt Nam (VFF) gỡ bỏ lệnh cấm chuyển nhượng của FIFA. Sau hơn 2 tháng thi hành án phạt, đội bóng phố núi giờ có thể thực hiện các hoạt động tuyển mộ, chuyển nhượng và đăng ký thi đấu các cầu thủ nội, ngoại binh. Hồi tháng 10/2024, VFF gửi văn bản áp dụng án phạt cấm đăng ký cầu thủ mới đối với HAGL, từ thời điểm FIFA ban hành văn bản đến khi đội bóng này hoàn thành nghĩa vụ tài chính với Martin Dzilah. FIFA yêu cầu HAGL đền bù 29.000 USD (hơn 700 triệu đồng) cho ngoại binh người Ghana. Đến ngày 12/1, HAGL thông báo đã giải quyết ổn thỏa tranh chấp với Martin.

● Sau quãng thời gian nghỉ khá dài, siêu sao Messi đã trở lại tập luyện cùng Inter Miami vào ngày 9/1 vừa qua. Lịch thi đấu giao hữu trước mùa giải của đội bóng này cũng đã được ấn định. Messi và các đồng đội sẽ có 2 trận trên đất Mỹ gặp America của Mexico (ngày 19/1) và gặp Orlando City (ngày 15/2). Xen giữa 2 trận này, Inter Miami sẽ có 3 trận du đấu trải dài khắp châu Mỹ từ ngày 30/1 - 9/2 lần lượt đến làm khách của các đối thủ Universitario (Peru), Sporting San Miguelito (Panama) và Olimpia (Honduras). Như vậy, chỉ trong 9 ngày, Messi và các đồng đội sẽ phải vừa di chuyển tổng cộng quãng đường lên đến hàng chục nghìn km, vừa thi đấu ở những địa điểm rất xa nước Mỹ. Đây sẽ là thử thách lớn về thể lực với cầu thủ chuẩn bị bước sang tuổi 38 như siêu sao người Argentina.

BÌNH MINH (tổng hợp)

